

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani. 1036

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljša olajšanej.

Nekaj kar še ni bilo! Rdeče serge odeje 75 Din, klot-odeje 90 Din. Ne zamudite priliko! Stermecki — Celje. 1134

Obžalovanja vredni slučaji.

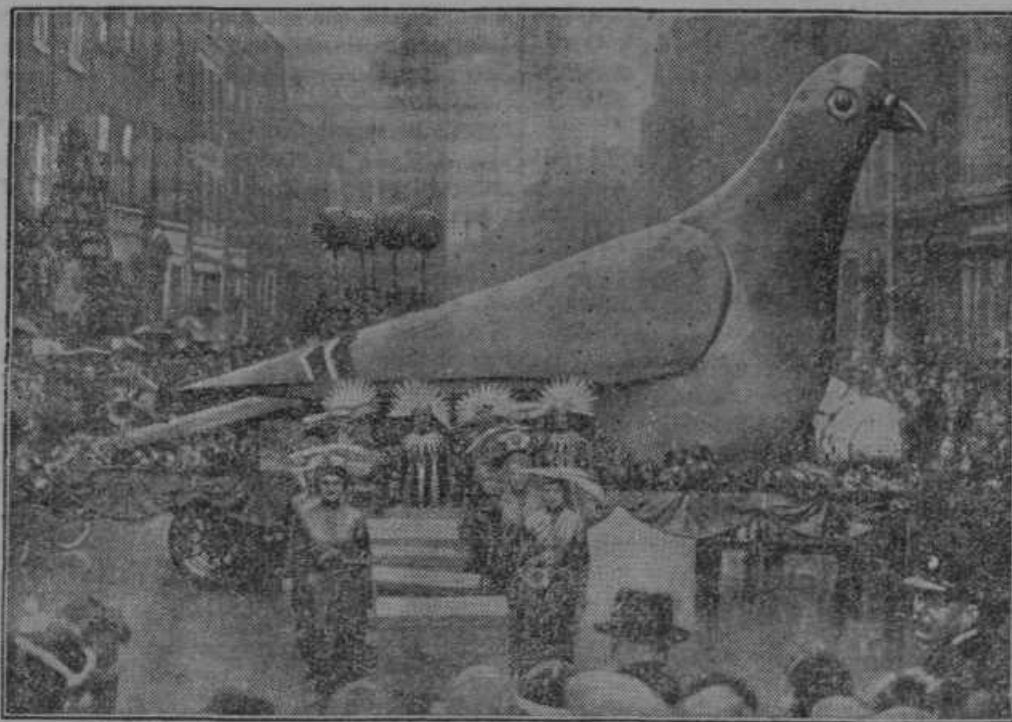
Brat zabodel brata. S Ptujске gore poročajo: Zadnjič smo poročali, da smo se pridno udeleževali romarskih sho-

Zlatorog
terpentin
varuje perilo!

dov na naši priljubljeni Ptujski gori, danes pa beležimo nad vse žalosten dogodek, ko je brat brata zabodel. Kako je prišlo do umora? Trije bratje: Stanko, Franc in Ludvik so šli zvečer kropit pokojnega Miheca Avguščina. Mlajši brat Franček ni na najboljšem glasu. Molit so tudi prišli fantje iz Savinskega, katere je začel Franc izzivati,

čeč: imate korajžo! Fantje iz Savinskega se niso spustili v pretep, zato se je France z nevoljo podal z brati domov k počitku. Ko so prišli domov, so že domači spali. Srednji brat Stanko je še ostal pred hišo, dočim sta Ludvik in Franc stopila v vežo, kjer je začel France: »Saj niso nič mogli. Vseh Savinčanov se ne bojim!« Ludvik mu je odvrnil: »Ti se jih ne bojiš? Saj te kar zdrobijo, če bi se spravili nad te.« Že je Ludvik opazil nož pri bratu. Opozoril ga je, naj nož spravi, a surovež ni hotel ubogati starejšega brata, se je kar zakačil proti bratu Ludviku in mu zasadil nož v trebuh. Poklicani zdravnik dr. Milko Peče iz Ptujске gore je takoj odredil prevoz ranjenca v ptujsko bolnico. Ludvik je bil miren in pošten fant, kakor je tudi Stanko. Mati, ki je brez moža, se joka nad zločinskim sinom Francem in se sprašuje: Kaj naj storim s takšnim otrokom? Mladina, kaj misliš? Kam greš? Čemu se kažeš junaško z nožem v roki? Pokaži se raje junaka v svojem verskem življenju! Žalibog, da je prav tu tako plašljiva in mlačna! Po nedeljah, ko je v cerkvi pridiga in krščanski nauk, raje postopa okrog cerkve in študira naklepe na zločine, kakor da bi šla v cerkev in tam poslušala bodrilno besedo domačega dušnega pastirja. Dokler bo mladina med pridigo postopala okrog cerkve, ni pričakovati padca sramotnih bratskih pokoljev in tudi jetnišnice se bodo polnile z ničvrednimi prebi-

Agitacija za nakup srečk narodne loterije v prestolici Irske v Dublinu.

Mesto oči - poslušaj in tip.

Kdor je že videl v nočeh plahutati in letati netopirja, se je gotovo čudil vidu teh živali. Pri netopirjih pa ni izredno razvit vid, ampak sluh ter tip, ki omogočata, da žival v najdrznejših poletih ne zadene ob razne predmete. Netopirji se nekako pretipljejo z vso naglico skozi zrak.

Ptičje petje.

Skrjanček žvrgoli celo leto, med tem ko prenehajo ostale ptice s petjem že meseca julija. V avgustu vladajo v naravi tišina. Pravilno je opazovanje: V mesecih, ko dobitjo ptice najlepše in povsem razvito perje, pojenja tudi njih

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Skozi pesek so si otirali pot z gorovja trije potoki. Kotanja je bila obdana krog in krog od hribov ter gričev. Zrli smo s hriba v zlato jamo, zaprto od vseh strani, polno peska, ki je obetal suho zlato.

Nočili smo še na grebenu. Drugo jutro na vse zgodaj je zavila naša odprema navzdol z razvito zastavo Združenih ameriških držav na dolgem drog. V debeli steklenici smo nesli s seboj na pergamentu beleženo obvestilo vsem znanamcem, da smo tega dne v imenu naše družbe proglasili zlato kotanjo za njeno posest. Zbrali smo se na sredi doline, razkopali globoko pesek, položili vanj steklenico s pisanim posestnim dokazilom, zagrebli jamo in zapili na vrh zastavo. Na suhem pesku krog prapora smo se utaborili. Iz središča smo hoteli natančno ugotoviti dolžino ter širino zlatih žil, jih zarisati v karto našega celotnega pohoda in odnesti s kepami ter zrnjem zlata družbi, da prične prihodnje leto z vsomi modernimi napravami odvoz zlata. Sigurni smo bili, da nam

17

bo zablížčalo prvo zlato iz precej globokih strug treh potokov, po katerih je v suši le neznatno curjela voda. Celo dovolj vode za izpiranje zlato vsebujočega peska je bilo kar pri rokah. Kedo je že kedaj zadel na bolj ugodno ležečo zlato jamo nego mi! Motike v roke in proti potokom, ki so vabili ter mikali s curljajočo vodo. Vodstvo sem prevzel jaz v zavesti, da se ne bom več klatil po svetu kot revež. Dva potoka na levi, eden na desni strani od zastave in tabora. Krog in krog sam pesek, katerega so tekom tisočletij nanosili s hribov in odložili potoki. Ubrali smo pot proti najbolj široki desni strugi.

Nismo še bili ob bregu vode, že smo obstali brez povelja in vsakemu so zagomazeli mravljinici groze po hrbtu. . . Na obeh straneh potoka zgoraj na pesku nismo zagledali kep suhega zlata — ampak od vročine obeljene človeške okostnjake! Križ-kraž ob potoku so ležale zarjavele motike, krampi, rešeta za čiščenje peska. . . Struga je kazala na večjih mestih, da je bila s kamenjem zajezena. V jezih so nabirali vodo za izpiranje peska. Brez vsake besede smo romali od okostja do okostja. Pri površnem ogledu smo našli 11 lobanj, precej kosti je bilo raztrošenih po pesku. . . Obleka, ki se je držala nekoč teh do kosti spaljenih teles, je bila od solne vročine zmleta v neviden prah. Pri

valci. Starši, pazite, da bo vaša mladina poslušala pridigo in skušala po Kristusovem nauku uravnati svoje življenje. Verjemite, čim bolj bode življenje mladine usmerjeno po naukih vere, tem manj bo zločinov in pobojev med nami. Kako sramotno je vendar za nas Slovence, da že niso več varni bratje med seboj, kaj šele tujci. Otresimo se te sramote!

Obsodba radi uboja, razgrajanja in po nočnega voglarenja. Pred celjskim okrožnim sodiščem so dajali dne 30. oktobra odgovor: 19letni posestnikov sin Jože Bosina, 19letni posestnikov sin Preskar Jože, 21letni posestnikov sin Karol Zagmeister, 21letni posestnikov sin Fr. Golob in 20letni posestnikov sin Edvard Grmovšek, vsi iz Globokega pri Brežicah zaradi uboja, težke in lahke telesne poškodbe in poškodbe tuje lastnine. — Dne 1. oktobra zvečer so kožuhal pri posestniku Mihaelu Cizelju v Piršebregu pri Brežicah. Tam so bili tudi vsi obtoženci, ki so začeli po polnoči izživati. Okrog 2. ure zjutraj so obtoženci odšli. Nekaj časa za njimi sta šla Miha Cizelj in njegov brat Ivan Cizelj. Pred hlevom so jih nenadoma napadli obtoženci s koli, edino Grmovšek je bil brez kola. Mihael Cizelj je pobegnil, Ivan Cizelj pa je dobil več udarcev po glavi. Prepeljali so ga v brežiško bolnišnico, kjer je še isti dan podlegel poškodbam. Obtoženci so nato še dalje divjali okrog Cizeljeve hiše, razbijali po vratih in pokvarili okno ter razbili šipo. Ko je stopil Anton Cizelj k oknu, ga je Jože Preskar udaril s kolom čez oko in ga težko poškodoval. Grmovšek je vrgel kamen v sobo Antonije Umekove, jo zadel in lažje poškodoval na glavi. Preskar je bil obsojen na 6 let, Bosina, Zagmeister in Golob na 5 let in 1 mesec robije, Grmovšek pa na 7 mesecev strogega zapor.

Obsodba radi zločina umora. Državni tožilec v Celju je pozval dne 3. nov. na odgovor Andreja Kladnika, posestnika v Slivnici pri Celju, očeta 9 otrok, ker je začetkom junija t. l. v Slivnici

po zrelem prevdanku s strupom usmrtil nezakonskega otroka Tanšek Amalije (s katero je imel razmerje), okrog tri tedne staro Marijo, s tem, da ji je vsul v usta znatno količino arzena in bakra, vsled česar je otrok dne 10. junija vsled zastrupljenja umrl. Sodišče je obsodilo Kladnika radi zločina umora na 14 let ječe.

Razbojništvo. V Virju med Zgornjimi Pirničami in Smednikom nad Ljubljano prebivate dve sejmarici in sicer 62letna Ivana in Ana Kafol. Zadnje nedeljo zjutraj se je podala Ana v cerkev, Ivana pa je doma pospravljala. Naenkrat se je prikazal v veži s sekuro v roki ropar, s katerim se je spustila ženska v boj, v katerem je omagala po par udarcih z ušesi sekire. Ropar je izmaknil 2000 Din in pobegnil. Smrtno-neverno udarjena je pred padcem v popolno nezavest napisala na listič tolovajevo ime. Ko se je sestra vrnila od sv. maše, je našla sestro v krvi in koj so poklicali orožnike iz Medvod. Orožnikom je sestra Ana izročila okrvavljen listek, na katerem je bilo zabeleženo, da je ropar nek 30letni Josip Mavrin, ki je bil z dela odpuščen radi poverbe, je oženjen in ima 1 otroka. Orožniki so tolovaja kmalu prijeli in je tudi priznal zločin. Mavrin je sosed Kafolovih in ima pridno ženo, katero je zurovo razbojništvo moza silno potrl. Koj je vrnila Kafolovim orožanih 2000 Din.

*

Slovenska Krajina.

MIR DVEMA SREZOMA!

V Slovenski Krajini je srez Murska Sobota in srez Dolnja Lendava. V tema dvema srezoma imamo Prekmursko tiskarno, Prekmursko banko, Prekmursko akademsko društvo, prekmurske bogoslovce in vse polno vsega prekmurskega. Od kod to? Ker je pri nas vse prek. In bo zmiraj ostalo. Zastonj je modrovanje nekaterih gospodov, kakor da ne bi

bilo: prek. Vprašaj ga v Bistricah, kam ide, pravi: prek (čez Muro). Vprašaj ga v Ižakovcih, odkod si pripeljal vino, pa zopet pravi: s Preka (iz Štajerske). Najdeš ga v Radincih, kam da gre: v Prekmurje. Vse je prek, sem in tje. In so se pred šestimi leti naši luteranski pastori v Beogradu predstavili kot slovenski duhovniki iz Prekmurja, pa tam niso znali za to področje naše kraljevine. V naši državi ima namreč samo poštno ministrstvo krajevno ime N. v Prekmurju. To pa se ne da kar z novinami spremeniti v Slovensko Krajino. Prekmurci niso nikdar ugovarjali radi Prekolitve (Translajtanije), pa so bili Prekolitvanci. Niso pa tudi nikdar ugovarjali s Preka, to je iz Štajerja, ako jih je kdo imenoval Prekmurce.

Pred nekimi desetletji »naši« Prekmurci še niso imeli svojega domovinskega imena. Pa narodna zavest se povsod enkrat zbudi. Izročilo pravi in nekateri spisi, da sta slovenske kraje med Muro in Rabo začela imenovati Slovensko Krogolino, Krajno ali pozneje tudi Krajino, pokojna župnika: Kuhar v Belincih in Baša v Bogojini. To je bilo posebej v času svetovne vojske. Madžaronski sovrstniki so imenovana tožili na višja mesta, češ, da hočeta »Slovensko republiko«, po hedervarijevem povedano, v madžarski monarhiji. Stari slovenski (totšaksi) pisatelji pa omenjajo le Slovence v železnem in zalajskem komitatu. Ta ves narod pa so nekateri novejši pisatelji po že prej imenovanima začeli spet imenovati kot Slovenske Krajine narod. Ime Slovenska Krajina pa je naletelo pri polovici naroda na odpor. Druga polovica hoče imeti Mursko Krajino. Sreza se s tem ne istovetita. Pa noben noče biti Murski krajinec, noben Slovenski krajinec, še manj pa kakor Kranjec, ampak pravi, da je Prekmurec — kakor piše »Kalendar Srca Jezuša« l. 1932 za november: »Prekmurci pravi: Mraz vsehrvecev to pomeni, da Martinov den bo lep.« Pa torej, vi dva sreza naše kraljevine, ne kregajta se radi krajin, saj sta ob v očetnjavi v večji časti,

vsačem kupu kosti manjša ali večja zrna iz — najčistejšega zlata... Z zlatom v žepih so pomrle nesrečne žrtve in bogznaj kake in kako strašne smrti...

Voda je curljala po potoku, zlato se je bliščalo ter vabilo, bele človeške kosti so nam žugale...

Krenili smo proti levima potokoma, ki sta silila ter rinila skozi pesek v precejšnjih vijugah in do katerih je bilo dobrih 8 km. Tudi tukaj sam pesek, globoki dve strugi, razmetano razno orodje in lobanje, razmetane kosti in zlata zrna kot dokaz, da se nahajamo v jami zlata in — smrti...

Dovolj smo videli koj prvi dan po slovesni in po zakonu pravomočni osvojitvi še neizrabljene zlate doline.

V taboru smo ugibali vse mogoče, kaj je obelilo prednamce do belih kosti? Od vseh številnih okostnjakov sta prodrila v javnost le dva glasa, oznanjajoč zaklad, a ne smrti do belih kosti!

Sklenili smo, da bomo predvsem zbrali vsa okostja, jih zagrebli na vrhu v zemljo, da ne bodo strašila še dalje na prostem med zlatom.

Nabrali smo ob treh potokih 26 lobanj in kolikor mogoče tudi ostale kosti. Strašna najd-

ba je pričala, da gre v tem slučaju za celo ekspedicijo, katero je iznenadila grozna nesreča. Napravili smo okrogel grob, položili vanj kosti ter ga zasuli s kamenjem na visoko. Med dva kamna na vrhu smo položili steklenico s pergamentom, kedaj smo našli okostja in kedo jim je privoščil počitek pod zemljo v skupnem grobu.

Iz doline proti vrhom je bilo najti okostja manjših ter večjih konj. Od smrti presenečeni iskalci suhega zlata so imeli s seboj tudi konje.

Tretji dan po našem prihodu smo se lotili natančnejšega ogleda zlate jame. Zbrali smo nekaj kilogramov zlatih zrn na mestih, kjer so pomrli naši predniki. Površna razkopavanja ob potokih in po pesku so pokazala, da je tukaj skritega ter s peskom pomešanega za milijone ter milijone najčistejšega zlata v zrnih ter prahu. Vsak bi lahko tukaj obogatel z zbiranjem od daleč se blesketajočih zlatih zrn, kaj šele s kopanjem in z izpiranjem, ker je po celem zlatem najdišču dovolj vode na razpolago in to celo v najhujši suši!

Nosači ter gonjači so si trpali zlato v žepu po dragi volji, nikdo od nas jim ni branil, saj smo se kretali po sredini nepreglednega zaklada.

Neomajeno dakazano dejstvo je bilo, da skrivnostna kotanja res zasluži naziv »zlata jamax.

petje. Da je temu res tako, je najlepši dokaz pav.

Samski davek ni nič novega.

Ze leta 1695 so vpetljali na Angleškem davek na samce, da so zbrali na ta način potrebna sredstva za vojno proti Franciji. Angleški samec, ki je bil star nad 25 let, je moral plačati 1 šiling. Moški v višjih položajih so plačevali več. Neoznjen vojvoda je plačal 12 funtov šterlingov.

Za tri ure palačo.

Nemški cesar je postal leta 1898 po Sčiriji ter Palestini. Od počival si je na poti v majhnem turškem mestu Herak v Mali Aziji. Sultan Abdul Hamid II. se je izka-